



Monumentnummer*: 516446

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 05 maart 2001
Kadaster deel/nr 82739/4

Woonplaats* Leeuwarden
Gemeente* Leeuwarden
Provincie* Fryslân

Locatiennaam Leeuwarden
Locatieomschrijving Nieuweweg-hoek Wirdumerdijk

Kadastrale gemeente* Leeuwarden
Sectie* B
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 5296

Omschrijving**

Inleiding

In 1916 schreef de VVV Leeuwarden een prijsvraag uit voor een monument op het Stationsplein. Een jury wees toen wél drie prijswinnaars aan, maar de eerste-prijswinnaar kon om verkeerstechnische redenen zijn plan niet uitvoeren. In 1921 werd het plan opnieuw opgenomen. Prof. G.A. Bredow uit Stuttgart, die tijdens de Eerste Wereldoorlog twee jaar in Nederland geïnterneerd was geweest, kreeg de opdracht om de landbouw, veeteelt, visserij en handel uit te beelden met als overheersend middelpunt het verkeerswezen. Op 3 oktober 1923 werd de FONTEIN onthuld. Bredow had de beelden in Duitsland laten uitvoeren door meesterbeeldhouwer K. Kirchmair uit Grunsfelt en de Leeuwarder architect Andries Baart sr. verzorgde het betonnen fundament en de watertechnische werken evenals de inrichting van de directe omgeving. De technische installatie is van belang door de inwendige reservoirs en de leidingen, die zich nog in originele staat bevinden. Ook had hij het toezicht bij de bouw. De omgeving van de fontein is door de bouw van een winkelcentrum op het Zaailand sterk veranderd. De fontein is een typische representant van een geschenk van een handelsbevorderende instelling aan een stad, hetgeen in het iconografische programma tot uiting komt.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



De fontein heeft een vierkant grondplan met uitgezwenkte zijden en op de hoeken (lege) sokkels. Uit het verdiepte bassin rijst een ronde middenpartij op, die viermaal onderbroken wordt door sokkels met beelden. De middenpartij omsluit vier sectorvormige bassins. De zijkant van de middenpartij is geprofileerd en de bovenrand gegroefd. Op de voorste sokkel is een liggende, naakte man afgebeeld, die een helmstok vasthoudt (handel). Op de linkersokkel is een naar links gewende, naakte vrouw afgebeeld met een vis (visserij), terwijl op de rechtersokkel een dito vrouw, naar rechts gewend ligt met een sikkel (landbouw). Aan de achterzijde is een liggende naakte man afgebeeld, voor een staande stier. Temidden van deze figuren staat op een voetstuk een komvormig rond bassin, dat in vier groepen van vier is voorzien van overloopgaten in ovalen. In dit bassin staat een achthoekige zuil op een ronde basis, die voorzien is van versieringen in de vorm van driehoeken en bewerkte rechthoeken en ruiten. Tegen de middenzuil staan vier putti, die waterspuwende dieren vasthouden. Bovenop de zuil staat, na een verjonging, een bronzen Mercurius (verkeerswezen) op een ronde voetplaat. Voor op de middenzuil bevindt zich de inscriptie: VVV MERCURIUSFONTEIN 1923.

Waardering

Fontein van algemeen architectuurhistorisch en cultuurhistorisch belang:

- vanwege de toepassing van de Sezessionsstijl in Nederland;
- vanwege het iconografische programma;
- vanwege de kwaliteit van het beeldhouwwerk;
- vanwege de bijzondere technische installatie, die nog in originele staat verkeert.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Fontein (L)